

Sorg & kriseplan

Bavnehøj Skole

2023



Et gammelt kinesisk ordsprog siger:

***"Du kan ikke forhindre sorgens fugle i at flyve over dit hoved,
men du kan forhindre dem i at bygge rede i dit hår".***

FORORD

Denne sorgplan er tænkt som en vejledning for skolens personale, hvis en ulykke eller et dødsfald skulle finde sted. Den er udsprunget af behovet for praktisk og konkret hjælp i en svær situation.

Det vi ved om at miste:

- Når børn mister eller er udsat for andre alvorlige hændelser, påhviler det de voksne, der har daglig omgang med barnet, at tage hånd om situationen. Der er ikke andre, der gør det.
- Mange voksne kan have svært ved at forholde sig til sorg og død. I afmagt vælges den eneste løsning, der ikke dur - nemlig at lade som ingenting. Det er det værste, du kan gøre.
- Åbenhed om det skete er, uanset hvor trist og traumatisk det end måtte være, den bedste støtte for barnet.

Sådan støtter vi eleven:

Som medarbejder kan man føle sig utilstrækkelig ved mødet med et barn, som har oplevet et alvorligt tab. Du kan ikke ændre det skete eller erstatte den mistede.

Men som klasselærer/medarbejder på Bavnehøj Skole er du også én af de voksne uden for familien, som barnet sikkert har et nært forhold til. Det er derfor din opgave at være til støtte for barnet i dets sorg ved at være den, som hjælper med at forarbejde sorgen. Grundlaget er fortsat de daglige opgaver og rutiner. Vær opmærksom på barnet og vis, at du er parat til en snak, hvis barnet udtrykker behov.

Det er vigtigt, at du som den voksne tør tage initiativet i forhold til barnet. Som klasselærer/pædagog er du "isbryderen", for barnet vil oftest gerne selv tale om det skete. Et kendt symptom på, at barnet har brug for dig som voksen, er hvis barnet isolerer sig og/el. trækker sig ind i sig selv.

Barnets sorg respekteres, og ud fra dit kendskab til barnet – og efter samråd med hjemmet – vurderes tidsperspektivet og omfanget af eventuelle særlige hensyn, der skal tages.

Enhver traumatisk oplevelse skal tages alvorligt, - og som medarbejder på Bavnehøj Skole har du et ansvar for, at dette sker. Det er ledelsen eller udvalgt klasselærer, der som teamleder koordinerer dette arbejde.

Traumatiske begivenheder er forskellige og påvirker forskelligt. Derfor findes ingen færdige anvisninger. Men der lægges op til, at alle medarbejdere bliver i stand til at hjælpe med situationsfornemmelse og med handlekraft.

Det er således af flere årsager svært at tackle den tragiske hændelse på en god måde.

Ikke to situationer er ens, så derfor har planen fået en fleksibel udformning.

Brevene (bilag A, B & C) er selvfølgelig kun tænkt som forslag.

Når en tosproget elev oplever sorg se bilag D.

Sorgens fire stadier:

1. **Chokfasen:**
Varer fra et øjeblik til nogle døgn.
2. **Reaktionsfasen:**
Kan vare i flere uger.
3. **Bearbejdningsfasen:**
Kan vare i over et år.
4. **Ny-orienteringsfasen:**

Vil bestå hele tiden. Individet vil leve med et ar i sjælen, som aldrig forsvinder.

Børns forskellige sorgreaktioner:

Nogle bearbejder hurtigt sorgen, efter at dødsfaldet er kendt. Andre vil først få mærkbare reaktioner nogen tid efter.

Børn kan gå "ud og ind" af deres sorg.

Skyldfølelser er typiske udslag af sorgreaktioner hos børn og unge. Hos børn forbindes skyldfølelsen ofte med, om de fortsat kan lege og have det sjovt. Både hos børn og teenagere forbindes den tit med "magisk tænkning": Døde hun, fordi jeg sagde hun var dum? Døde han, fordi jeg gjorde noget grimt ved ham?

Nogle af de mest *almindelige* sorgreaktioner hos børn er:

- Angst
- Stærke minder
- Søvnforstyrrelser
- Tristhed, længsel og savn
- Vrede og opmærksomhedskrævende adfærd
- Skyld, selvbebrejdelser og skam
- Vanskeligheder i skolen
- Fysiske gener

Benyt:

Samtaler i klassen, samt KKFO hvor man sætter ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, har stor betydning. Samtalen kan struktureres på følgende måde:

- a) Introduktion
- b) Fakta
- c) Tanker
- d) Reaktioner
- e) Information
- f) Afslutning

På de ældste klassetrin vil det også være givende med sådanne samtaler i mindre grupper.

Ressourceteamet kan inddrages i det op følgende arbejdet.

ALVORLIG SYGDOM (ELEV)

Når skolen modtager meddelelse om en elevs alvorlige sygdom, orienterer ledelsen klassens lærere og pædagoger. Der træffes dernæst aftale om, hvordan meddelelsen evt. formidles videre til eleverne og deres forældre.

Det sker efter aftale med forældrene til den sygdomsramte elev.

Nogle forældre vil vælge at henvende sig direkte til klasselæreren eller pædagogen, som herefter påtager sig formidlingsopgaven til ledelsen. Lederen aftaler med klasselæreren/pædagogen, hvordan der formidles til andre voksne og børn omkring barnet. Spørg om familien selv vil orientere klassen om sygdommen.

Klassens forældre informeres mundtligt eller skriftligt.

Informationen skal være *enkel og korrekt*, så man undgår rygtedannelse.

Ledelsen sørger for at udpege en tovholder, som i samråd med forældrene beslutter, hvordan kontakt med skolen/KKFO og klassekammerater kan bevares.

NÅR ET BARN MISTER EN AF SINE NÆRMESTE

(mor, far eller søskende)

Lige efter dødsfaldet

1. Ledelsen orienteres med det samme.
2. Ledelsen orienterer resten af personalegruppen.
3. Klasselæreren orienterer klassen - måske ønsker de pårørende selv at informere klassen, eller at være til stede, når der informeres. Ledelsen sender besked hjem til klassens forældre.
4. Tal åbent om dødsfaldet i klassen, evt. mens eleven ikke er til stede. Fortæl, om muligt, hvad der er sket. Forbered kammeraterne på, at eleven kan være mere sårbar end ellers, og at de derfor må vise ekstra omtanke.
5. Tal også åbent, mens eleven er der.
6. Skolen sender en kondolencebuket hjem umiddelbart efter dødsfaldet. Hvis der er flere søskende koordineres hjemsendelse af kondolencebuketter fra klasserne, så de kommer samme dag.
7. Der skal tages kontakt til hjemmet inden begravelsen enten af en af klassens lærere/pædagoger eller af en kontaktforældre. Dels for at høre om deltagelse, og dels for at høre hvad skolen kan gøre for at hjælpe eleven.
En god idé kan være, at klasselæreren/primærpædagogen deltager i begravelsen.
8. Det anbefales, at elever fra klasserne deltager i begravelsen, hvis familien er indforstået med dette.

Opfølgning

1. I samarbejde med forældrene udpeges en lærer eller pædagog som tager sig særligt af eleven.
2. Vær opmærksom på elevens sorgreaktion.
3. Aftal med hjemmet, om det vil være en god idé at tage emnet nærmere op i klassen.
4. Skolepsykologen og inklusionsteamet kan være vigtige resursepersoner i opfølgningsarbejdet.
5. Et besøg på gravstedet kan være en god anledning til at få snakken i gang, både for den berørte elev og for resten af klassen.
6. I det første år efter dødsfaldet vil det være en god ide at være specielt bevidst om eleven efter højtiderne

Klassen

1. Brug tiden indtil eleven kommer i skole til at tale om det at miste.
2. Fortæl at sorg tager meget lang tid, men at den sørgende vil prøve at være "normal" – men intet er normalt, når man har mistet en far/mor/søskende, og der bør vises særlig omtanke. Spørg jævnligt til eleven – sorg tager tid.
3. Vær opmærksom på, at en kammerats sorg rører ved angsten hos alle børnene.

Om begravelsen

Det aftales med ledelsen, hvem der spørger de pårørende, om de ønsker at lærere/pædagoger (og eventuelt én eller et par af klassekammeraternes) deltager i begravelsen.

Hvis de pårørende er indforståede med deltagelse, aftaler klasselæreren med klassen og forældrene, hvem der deltager og hvordan. Især i de mindre klasser er det vigtigt, at eleverne deltager med "sin egen" ledsagende voksen. Det er væsentligt, at frivilligheden råder. Der må ikke øves noget pres. Ligeledes aftaler klasselæreren med klassen og forældrene, om der skal sendes blomster til begravelsen fra klassen, elever og forældre.

Ledelsen sørger for, at der sendes blomster fra skolen.

Tiden efter begravelsen

Klasselæreren/teamet/pædagogerne skal være opmærksom på:

- at der jævnligt tales med barnet om, hvordan det går. Der kan evt. henvises til andre, f.eks. sundhedsplejersken.
- samtaler og situationer i klassen og KKFO, hvor barnet kan føle sig berørt
- at tænke på mærkedage for barnet
- at der kan være behov for at tale konkret om dødsfaldet og savnet i lang tid – også for at gøre de andre elever bevidste om, hvor lang tid sorg kan tage
- at tilbyde at gå med til gravstedet, evt. sammen med klassen
- at have jævnlig kontakt med hjemmet, også for at sikre, at barnet og familien får oplysninger om muligheder for hjælp fra rådgivningsgrupper, sorggrupper eller andet. Læreren kan tage kontakt til sundhedsplejersken for at få oplysninger om støttemuligheder
- om emner som "At miste", "Døden" eller lignende skal tages op i klassen.

NÅR ET BARN DØR

Lige efter dødsfaldet

Ledelsen underretter klasselæreren/primærpædagogen (eller omvendt).

Det øvrige personale – lærere, pædagoger, medhjælpere, støttepædagoger, sekretær, pedel, (psykolog og sundhedsplejerske) - samles og underrettes af ledelsen, inden nogen børn underrettes om det skete. Dette sker ved, at medarbejderne samles i den førstkomende pause. Ledelsen vil desuden underrette de ansatte, som ikke er til stede på arbejdspladsen.

Barnets klasse underrettes af klasselæreren og primærpædagogen, som "beholder" klassen resten af skoledagen. Desuden sørger klasselæreren og evt. primærpædagogen for:

- At ingen børn sendes hjem, før forældrene er underrettet om det skete (eleverne får et brev med hjem fra kontoret).
- At forældrene gøres opmærksomme på, at ingen elever bør være alene hjemme, når de kommer hjem fra skolen/KKFO/klub.
- At børn, som ikke er til stede, underrettes om det skete.

Under samtalen/samværet med børnene er det vigtigt at huske på:

- at der tales åbent og konkret om det, der er sket.
- at der skabes mulighed for, at børnene kan tale om det, de tænker og føler.

Deltager primærpædagogen ikke i klassen den første dag, overleveres en beskrivelse af forløbet fra ledelsen til primærpædagogen.

Det er meget vigtigt, at klasselæreren får meget støtte og hjælp af kollegerne. Vær ærlig hvis du ikke føler, at du kan magte opgaven. Tal med din leder om dette.

Vær alle opmærksom på elevernes forskellige sorgreaktioner.

Skolens øvrige klasser underrettes af deres lærere eller af skolens leder.

Klassens lærere og primærpædagoger vurderer derefter selv, hvad der er mest hensigtsmæssigt resten af skoledagen. Tiden må have lov til at stå stille i sådan en situation. Væsentligt er dog, at børnene er på skolen, indtil skoledagen er forbi. De voksne bør være opmærksomme på børn, som reagerer særlig voldsomt på det skete og eventuelt underrette hjemmet herom, inden eleven sendes hjem.

Flaget hejses på halv stang, når samtlige klasser er underrettet. Det er ledelsens opgave at sørge for, at dette bliver gjort.

Der skrives et brev til klassekammeraternes hjem. Ledelsen sørger for dette.

Ledelsen skriver en meddelelse til samtlige elever på skolen om dødsfaldet.

Mindehøjtidelighed for skolens/KKFO'ens børn og ansatte bør afholdes helst dagen efter meddelelsen om dødsfaldet. Hvis det er muligt, inddrages børnene fra den pågældende klasse i planlægningen af mindehøjtideligheden, f.eks. med ideer til salmer/sange, musik, udsmykning og forskellige indlæg.

Ledelsen sørger for, at de pårørende inviteres til mindehøjtideligheden.

Om begravelsen

Det aftales med ledelsen, hvem der spørger de pårørende, om de ønsker at lade barnets klassekammerater deltage i begravelsen.

Hvis de pårørende er indforstået hermed, sker følgende:

Når dagen for begravelsen er fastsat, får barnets klasse en kortfattet mundtlig meddelelse om muligheden for deltagelse i begravelsen.

Eleverne får desuden en skriftlig meddelelse med hjem om deltagelsen i begravelsen, da disse børn nok *bør* følges med en voksen.

Det vil være godt, at så mange af eleverne som muligt kan være med til begravelsen, da det kan være af stor betydning for bearbejdningen af sorgen i den nærmeste tid. Dog er det væsentligt, at frivilligheden råder. Der må ikke øves noget pres.

Klasselæreren/teamet/primærpædagogen taler på forhånd med klassen om, hvad der skal ske ved begravelsen – dette er vigtigt, hvad enten børnene skal deltage i begravelsen eller ej.

Klasselæreren/teamet sørger for at sende blomster til begravelsen fra klassen, og ledelsen sørger for, at der sendes blomster fra skolen og KKFO.

På begravelsesdagen hejses flaget på halv stang. Efter begravelsen skal flaget på hel. Ledelsen sørger for dette.

Tiden efter begravelsen.

Ledelsen, lærerne, pædagogerne, og/eller børnene skriver evt. et mindeord, som hjemsendes til alle hjem.

Det kan have stor betydning for klassen, at den afdøde elevs stol og bord bliver stående i klasseværelset et stykke tid – (nogle sætter lys og blomster på bordet). Der kan også være andre konkrete ting, der minder om vedkommende, som der kan tages vare på.

Det er en god ide, at lade klassens elever skrive til afdøde barns hjem.

Klassen kan besøge gravstedet (måske ved bestemte lejligheder).

Samtaler i klassen i tiden efter begravelsen, hvor man sætter ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, vil fortsat have stor betydning. Vær i den sammenhæng opmærksom på børnenes signaler, der fortæller, hvornår de er klar til at tale om det skete.

Elevernes sorgreaktioner er forskellige:

- Nogle bearbejder hurtigt sorgen efter dødsfaldet. Andre vil først få mærkbare reaktioner nogen tid efter.
- Skyldfølelser er typiske udslag af sorgreaktioner hos børn og unge. Hos børn forbindes skyldfølelsen ofte med, om de fortsat kan lege og have det sjovt. Både hos børn og teenagere forbindes den tit med "magisk tænkning": Døde hun, fordi jeg sagde, hun var dum? Døde han, fordi jeg gjorde noget grimt ved ham?

Skolesundhedsplejersken, skolepsykologen og inklusionsteamet kan være vigtige ressourcepersoner i opfølgingsarbejdet.

Det er vigtigt, at klasselæreren/primærpædagogen får meget støtte og hjælp af ledelserne og kollegerne i hele forløbet.

Ledelsen tager initiativ til, at teamet – både skole og KKFO - efter en kortere periode efter begravelsen samles og taler om, hvordan det går med klassen.

I tilfælde af trafikuheld er det væsentligt, at politiet orienterer om det skete for at udrydde eventuelle forestillinger.

I tilfælde, hvor lærere/pædagoger er til stede ved ulykker, skal Ledelsen sørge for, at der efterfølgende tilbydes psykologhjælp.

NÅR PERSONALE DØR

Lige efter dødsfaldet

Ledelsen underretter personalet. Dette sker ved, at medarbejderne samles i den førstkommande pause. Ledelsen vil desuden underrette personale, som ikke er til stede på arbejdspladsen.

Klasserne informeres i den efterfølgende time af primærpædagogen og den lærer, der skal have klassen - dog helst klasselæreren hvis dette kan organiseres. En eller begge ledere vil til stede i klassen. Der bør dog foretages skemarokeringer i følgende tilfælde:

Hvis en klasse har mistet sin klasselærer, overtager en teamlærer og en pædagog fra teamet klassen for at give dem informationen. Teamet bør derefter beholde klassen resten af skoledagen.

Klasser, der har et stort kendskab til den pågældende lærer, bør have meddelelsen af deres klasselærer og pædagog. Klassens lærere afgør i samråd med ledelsen, hvad der skal ske resten af dagen.

Under samtalen/samværet med eleverne er det vigtigt at huske på:

- at der tales åbent og konkret om det skete
- at der skabes mulighed for, at eleverne kan tale om det, de tænker og føler, at tiden må have lov at stå stille
- Flaget hejses på halv stang, når samtlige klasser er underrettet. Det er skoleledelsens opgave at sørge for, at dette bliver gjort.

Ledelsen skriver en meddelelse til samtlige børn på skolen/KKFO om dødsfaldet.

Mindehøjtideligheden for børn og ansatte bør afholdes helst dagen efter meddelelsen om dødsfaldet.

Hvis det er muligt, inddrages børnene i, hvad der skal ske under mindehøjtideligheden, eventuelt med ideer til salmer/sange, musik, udsmykning og andre indlæg. Ledelsen drager omsorg for, at de pårørende inviteres til mindehøjtideligheden.

Om begravelsen

Ledelsen informerer personalet om begravelsen. Desuden spørger ledelsen de pårørende, om de ønsker at lade børn deltage i begravelsen.

Hvis de pårørende er indforstået hermed, sker følgende:

- Klasselæreren/primærpædagogen informerer relevante klasser/grupper af børn mundtligt om muligheden for at deltage i begravelsen.
- De enkelte klasser/grupper af børn aftaler med deres lærere/pædagoger, hvordan den eventuelle deltagelse kan organiseres m.h.t. transport, blomster, ansvar, (evt. forældre-deltagelse) m.v.

Børnene får desuden en skriftlig meddelelse med hjem om deltagelse i begravelsen, da disse børn bør følges med en voksen. Denne meddelelse sørger ledelsen for.

Ledelsen sørger for, at der sendes blomster fra skolen og KKFO.

På begravelsesdagen hejses skolens flag på halv stang. (Efter begravelsen hejses flaget på hel). Ledelsen sørger for at dette bliver sat i værk.

Skolen/KKFO lukker i det omfang, det skønnes nødvendigt. Denne vurdering foretages af ledelsen.

Tiden efter begravelsen.

Ledelsen, lærerne, pædagogerne, og/eller børnene skriver evt. et mindeord, som hjemsendes til alle hjem.

Det er vigtigt med kollegial støtte og hjælp.

Samtaler i klassen/børnegruppen efter begravelsen, hvor man sætter ord på tanker og følelser i forbindelse med det skete, vil fortsat have stor betydning.

På de ældste klassesetrin kan det også være givende med sådanne samtaler i mindre grupper.

Vær opmærksom på elevernes og de ansattes forskellige sorgreaktioner.

Hvis medarbejderen dør i ferien:

Ledelsen aftaler det konkrete forløb.

NÅR PERSONALE MISTER NÆRTSTÅENDE SLÆGTNING

Lige efter dødsfaldet

Ledelsen aftaler med den berørte, hvem og hvordan personalet underrettes om det skete.

Ledelsen underretter de klasser/børnegrupper, der har medarbejderen, om årsagen til lærerens fravær – efter aftale med medarbejderen.

Der sendes en buket blomster til familien fra skolen/KKFO.

Københavns Kommunes Personalepolitik på dette område:

Regler for tjenestefrihed i forbindelse med begravelse/bisættelse ved nære pårørende kan der ydes tjenestefrihed med løn til dette.

Ved nærmeste familie forstås i denne forbindelse: ægtefælle/samlever, børn, bonusbørn hvis vedkommende bor sammen med dem, børnebørn, forældre, søskende, svigerforældre, bedsteforældre, søskende.

Ledelsen drager omsorg for, at der holdes en samtale med medarbejderen, hvor relevante ting drøftes. Herunder diverse støtte- og hjælpeforanstaltninger, som arbejdspladsen kan tilbyde eller være med til at tilbyde.

NÅR ELEVER OPLEVER KRISER

f.eks. i forbindelse med skilsmisse eller alvorlig sygdom

- Klasselæreren/fællesteamet/pædagogerne er særligt opmærksomme på barnets trivsel og reaktioner.
- Klasselæreren/pædagogerne rådgiver og vejleder om muligheder for hjælp.
- Klasselæreren/primærpædagogen videregiver nødvendige oplysninger til relevante kolleger både på skole og KKFO.
- Klasselæreren/primærpædagogen sørger for løbende kontakt til hjemmet.
- Klasselæreren/primærpædagogen skal løbende holde ledelsen underrettet.

Fasthold kontakten til begge forældre – og tag ikke parti.

I forbindelse med kriser under opsejling – fx ved kendskab til alvorlig syg forældre, kan lærer/pædagog altid tage kontakt til ressource teamet, så de i samarbejde kan lave en plan for, hvordan lærer/pædagog bør forholde sig og hvilke tiltag, der bør igangsættes i den svære krisetid.

HÅNDTERING AF ULYKKER

Når ulykken sker uden for matriklen i skoletiden

Personalets håndtering af ulykken:

• Gør håndteringen af en ulykkesituation lettere ved at medbringe mobiltelefon på ture.

• Skaden/ulykken begrænses og hjælp tilkaldes (112)

• Læreren/pædagogen tager sig af den/de forulykkede barn/børn, indtil hjælpen når frem.

• Læreren/pædagogen skaffer sig overblik over situationen: Hvad er der sket? Hvem er involveret? Hvem er vidne til ulykken?

• Læreren/pædagogen underretter skolen/KKFO så hurtigt som muligt.

• Læreren/pædagogen tager sig af de øvrige elever – eller sørger for, at en kollega gør dette. Vær opmærksom på, om nogle af børn reagerer ved at gå i panik eller i chok.

• Læreren/pædagogen sørger for at bringe de øvrige børn tilbage til skolen/KKFO.

• Hvis det er muligt, tager en lærer/pædagog med den/de forulykkede børn på hospitalet.

Skolens/KKFO'ens håndtering af situationen:

- Ledelsen underretter det/de berørte hjem.
- Ledelsen skaffer evt. hjælp til at få de resterende børn bragt hjem til skolen/fritidshjem. Ledelsen kontakter hospitalet for at få underretning om den/de forulykkede børn. Ledelsen sørger for at underrette klasselæreren og/eller klassens teamlære-re/pædagogerne.
- Ledelsen sørger for at underrette hele personalegruppen – både ved skolen og KKFO - i tilfælde af større ulykker.
- Ledelsen sørger for brev til forældregruppen.

Skolens/KKFO'ens håndtering af situationen efter barnet/børnene er tilbage på matriklen:

Lederen sørger for, at en fra ledelsesteamet samt en ekstra lærer/pædagog står til rådighed, når lærere/pædagoger og børnegruppe vender tilbage til matriklen. Den ekstra lærer/pædagog er så vidt muligt en kendt person for børnegruppen.

Alt efter behov sørger lederen for forplejning af medarbejdere og børn ved tilbagekomsten.

Ledelsen sørger for, at børnene holdes samlet, indtil deres forældre afhenter dem.

Er der tale om en ulykke med dødelig udgang, træder handlingsplanen for dødsfald i kraft.

Opfølgning:

Børnene skal have ærlige oplysninger om, hvad der er sket.

Reaktionsmønstrene efter en ulykke er ikke ens. Vær opmærksom på, at mange, som ikke umiddelbart ser ud til at reagere, kan få reaktioner senere. Både børn og voksne, som har behov for det, skal tilbydes særlig efterbehandling.

Ved skader, der fører til længere hospitalsophold, holder klasselæreren/teamet/ kontaktpædagogen kontakt med hjemmet og sygehuset.

Hvis en elev får varige mén efter ulykken, følges dette specielt op af klasselæreren/teamet/primærpædagogen med hensyn til genforeningen med skole/fritidsmiljøet.

Når ulykken sker på matriklen:

Ved alvorlige ulykker:

Den/de lærere/pædagoger, der først er til stede, underretter kontoret og forsøger at holde de øvrige børn væk fra ulykkesstedet. Lederen/kontoret tilkalder derefter hjælp (112)

Om nødvendigt tilkalder læreren/pædagogen selv hjælp (112) og underretter derefter kontoret/Ledelsen.

Ledelsen/kontoret sørger for, at en/flere andre personer kan hjælpe i situationen med hensyn til førstehjælp og beroligelse samt normalisering af situationen for de øvrige børn.

Ledelsen/kontoret kontakter det/de berørte hjem.

-

Har det forulykkede barn søskende på skolen, skal der tages hånd om dem.

-

Barnets klasse/børnegruppen skal orienteres om ulykken

Opfølgning:

Børnene skal have ærlige oplysninger om, hvad der er sket. Der sendes brev hjem til forældrene fra ledelsen.

Reaktionsmønstrene efter en ulykke er ikke ens. Vær opmærksom på, at mange, som ikke umiddelbart ser ud til at reagere, kan få reaktioner senere. Både børn og voksne, som har behov for det, tilbydes særlig efterbehandling.

Ved skader, der fører til længere hospitalsophold, holder klasselæreren/primærpædagogen kontakt med hjemmet og sygehuset.

Hvis et barn får varige mén efter ulykken, følges dette specielt op af klasselæreren/primærpædagogen med hensyn til genforeningen med skole og fritidsmiljøet.

AKTUELLE TELEFONNUMRE:

Alarmcentralen: 112

Lægevagten: 1318

Gifflinjen: 82 121212

Købehavns Politi: 33141448

Sundhedsplejerske: Mette Kaltoft 24980957

Skolepsykolog: Ivan Lukic 24795478

Skoleledelsen

Pia Grevelund tlf. 20231249

Karen Brøns-Poulsen tlf. 29133197

Afdelingsleder KKFO:

Gulay 23612037

Skolesocialrådgiver: Rikke Louise 26868926

Links:

[https://filmcentralen.dk/alle/undervisning/boern-og-sorg?sub=3824#chapter.](https://filmcentralen.dk/alle/undervisning/boern-og-sorg?sub=3824#chapter)

www.sorgcenter.dk

www.cancer.dk

Bilag A "Tekstforslag ved elevs død"

Bavnehøj Skole den xx.xx.xxxx

Kære

Klassen har i dag modtaget den tragiske meddelelse, at "navn" er død. Dette er naturligvis noget, som vi alle, og især klassens elever, berøres stærkt af. I de nærmeste dage vil vi derfor bruge megen tid på at tale om det, som er sket. En psykolog vil være til stede på skolen, og i morgen om muligt deltager skolens præst i en mindehøjtidelighed i klassen.

Det vil være af stor betydning for børnene, at man også hjemme taler åbent, om det skete. Hvis der bliver brug for yderligere oplysninger eller hjælp, er I velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen
Pia Grevelund
Ledelsen

Bilag B "Information om begravelse"

Bavnehøj Skole den xx.xx.xxxx

Kære

Det er bestemt, at "navn"s begravelse finder sted dag
den kl. ved.....kirke.

Efter aftale med "navn"s familie vil klassen/personalet kunne deltage i begravelsen. Deltagelsen er naturligvis frivillig, men det vil være godt, hvis så mange som muligt deltager.

Dette kan være af stor betydning for bearbejdningen af sorgen i den nærmeste tid. Skolelederen, klasselæreren, pædagogerne og faglærerne vil også deltage, men det er vigtigt, at børnene også har en anden voksen med sig.

Med venlig hilsen

Pia Grevelund
Ledelsen

Bilag C – Infoskriv ved lærerens/KKFO personales død

Bavnehøj Skole

Til forældrene i "**klasse**"

Klassen har i dag modtaget det tragiske budskab, at "navn" er afdøet ved døden.

Dette er naturligvis noget alle, og i særdeleshed klassens elever, er stærkt berørte af. I de nærmeste dage kommer vi nok til at bruge megen tid på at tale om, hvad der er sket. Hvis der bliver brug for det, vil skolepsykologen også være til stede på skolen.

Det er af stor betydning for børnene, hvis man i hjemmet taler åbent om det, der er sket. Kontakt os gerne for yderligere information eller hjælp.

Med venlig hilsen

Pia Grevelund
Ledelsen

Bilag D

Når en tosproget elev oplever sorg.

Skolen fylder en stor del af et barns hverdag og må derfor medvirke til at støtte børn gennem kriser.

Det skal være naturligt at tale om død og begravelse i skole, for det optager børnene, og de fleste oplever bedsteforældre og måske andre vigtige mennesker i deres liv, der dør.

Uanset hvilken religion man tilhører, er de grundlæggende følelser, som f.eks. sorgen over at have mistet en forælder eller søskende ens for alle. Det er en god ting at huske på, når vi møder et barn i sorg, som har en anden kulturel baggrund end vores egen.

Traditioner og religion kan være forskellige for børn med anden etnisk baggrund. Selv inden for den samme sprogstamme eller den samme religion er der meget store forskelle.

Når mennesker forlader deres hjemland og dermed de traditioner og ritualer, de er opvokset med, kan det ofte også betyde en opløsning af det naturlige netværk.

Som lærer skal du tilbyde disse familier din hjælp på samme måde, som du vil tilbyde danske familier.

Døden og ritualer

Muslimere begraver ikke deres døde i en kiste.

De dækker dem med et hvidt stykke stof, og med det bliver de anbragt i graven.

Graven skal være 1 meter dyb og 1 meter bred. De sidste 50 cm foroven skal være bredere med en kant på ca. 25 cm på hver side.

Under vandringerne til begravelsespladsen gentager hele kortegen "Allah akbar" – Gud er stor".

Man bringer ikke blomster til begravelsespladsen, men masser af mad til de fattige, som kommer hertil specielt på de nævnte dage for at få et måltid.

Når der er tale om muslimske døde, foretager familien selv ritualer omkring afvaskning af den døde mm. Alle skal lægges i en kiste her i Danmark, men de kors, der normalt sættes på kisten, bliver selvfølgelig ikke sat på.

Nogle flygtninge eller indvandrere bliver fløjet til deres hjemland for at blive begravet.

Familien går i sorg i 7 dage. De skal vente 33 dage, før de må deltage i festligheder. Der sørges i 40 dage.

Den afdøde skal begraves inden for de første 48 timer.

Ligbrænding er forbudt inden for Islam.

Knoglerne i graven må på intet tidspunkt fjernes.

Traditionen er, at familien ikke må se fjernsyn eller høre musik i sorgperioden.

I den afdødes hjem vendes tæpperne om, og spejle vendes mod væggen i ca. 40 dage – så blikket ikke forstyrres.